

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

30 iunie 2022 *

„Recurs – Ajutoare de stat – Articolul 107 alineatul (1) TFUE – Regim privind contribuțiile pentru colectarea apelor uzate – Plângere – Decizie prin care se constată inexistența unui ajutor de stat – Acțiune în anulare – Admisibilitate – Calitate procesuală activă – Articolul 263 al patrulea paragraf TFUE – Act normativ care nu presupune măsuri de executare – Afectare directă”

În cauza C-99/21 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 17 februarie 2021,

Danske Slagtermestre, cu sediul în Odense (Danemarca), reprezentată de H. Sønderby Christensen, avocat,

recurentă,

celelalte părți din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de L. Grønfeldt și P. Němečková, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță,

Regatul Danemarcei, reprezentat de J. Nymann-Lindgren, V. Pasternak Jørgensen, M. Søndahl Wolff și L. Teilgård, în calitate de agenți,

intervenient în primă instanță,

CURTEA (Camera a patra)

compusă din domnul C. Lycourgos (raportor), președinte de cameră, domnii S. Rodin și J.-C. Bonichot și doamnele L. S. Rossi și O. Spineanu-Matei, judecători,

avocat general: domnul A. Rantos,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

* Limba de procedură: daneza.

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 24 februarie 2022,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Danske Slagtermestre solicită anularea Ordonanței Tribunalului Uniunii Europene din 1 decembrie 2020, Danske Slagtermestre/Comisia (T-486/18, nepublicată, denumită în continuare „ordonanța atacată”, EU:T:2020:576), prin care acesta a respins ca inadmisibilă acțiunea sa având ca obiect anularea Deciziei C(2018) 2259 final a Comisiei din 19 aprilie 2018 privind ajutorul de stat SA.37433 (2017/FC) – Danemarca (denumită în continuare „decizia în litigiu”), prin care se declară, la închiderea fazei preliminare de examinare, că contribuția instituită prin lov nr. 902/2013 om ændring af lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. (Betalingsstruktur for vandafledningsbidrag, bemyndigelse til opgørelse af særbidrag for behandling af særlig forurennet spildevand m.v.) [Legea nr. 902/2013 de modificare a Legii privind stabilirea normelor referitoare la contribuțiile datorate operatorilor de epurare a apelor uzate (structura contribuțiilor pentru evacuarea apelor uzate, prin care se autorizează instituirea unor contribuții speciale pentru epurarea apelor uzate poluate în mod specific etc.)] nu conferă un avantaj selectiv anumitor întreprinderi și nu constituie un ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE.

Istoricul litigiului

- 2 Recurenta este o asociație profesională care susține că reprezintă mici abatoare, comercianți cu ridicata, măcelării și întreprinderi de procesare daneze. La 26 septembrie 2013, aceasta a depus o plângere la Comisia Europeană pentru motivul că Regatul Danemarcei ar fi acordat, prin adoptarea Legii nr. 902/2013, un ajutor de stat în favoarea marilor abatoare sub forma unei reduceri a contribuțiilor pentru tratarea apelor uzate.
- 3 Înainte de intrarea în vigoare a acestei legi, legislația daneză prevedea o redevență unitară pe metru cub de apă pentru toți consumatorii de apă racordați la aceeași stație de epurare, indiferent de sectorul lor de activitate și de consumul lor. Or, Legea nr. 902/2013 a instituit un model degresiv în trepte ce prevede un tarif la metru cub de ape uzate care este stabilit în funcție de volumul de ape uzate evacuat (denumit în continuare „sistemul în trepte”).
- 4 Sistemul în trepte este conceput după cum urmează:
  - tranșa 1 corespunde unui consum de apă mai mic sau egal cu 500 m³ pe an pentru fiecare bun imobil;
  - tranșa 2 corespunde părții din consumul de apă care este cuprinsă între 500 m³ și 20 000 m³ pe an pentru fiecare bun imobil și
  - tranșa 3 corespunde părții din consumul de apă care depășește 20 000 m³ pe an pentru fiecare bun imobil.

- 5 Operatorii instalațiilor de epurare stabilesc tariful la metru cub pentru fiecare tranșă după cum urmează:
- tariful pe metru cub al tranșei 2 este cu 20 % mai mic decât cel al tranșei 1 și
  - tariful pe metru cub al tranșei 3 este cu 60 % mai mic decât cel al tranșei 1.
- 6 În cadrul sistemului în trepte, consumatorii care se încadrează în tranșa 3 achită mai întâi tariful prevăzut pentru tranșa 1 până când consumul lor de apă depășește 500 m³. Ei plătesc ulterior tariful prevăzut pentru tranșa 2 până la momentul în care consumul lor depășește 20 000 m³ și, în final, plătesc contribuția lor pentru apele uzate potrivit tarifului prevăzut pentru tranșa 3.
- 7 Între 10 octombrie 2013 și 12 septembrie 2017, Comisia a făcut schimb de informații cu privire la plângere cu recurenta și cu Regatul Danemarcei. La 23 iulie 2014 și la 25 februarie 2016, această instituție a trimis recurentei scrisori de evaluare preliminară, în care a apreciat că măsura în discuție nu conferea un avantaj selectiv și, prin urmare, nu constituia un ajutor de stat.
- 8 La 19 aprilie 2018, Comisia a adoptat decizia în litigiu. Deși recurenta considera că sistemul în trepte favoriza, pe piața sacrificării de animale, marile abatoare din Danemarca, oferindu-le un avantaj economic care constituia un ajutor de stat, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, Comisia a apreciat că noua tarifare instituită prin Legea nr. 902/2013 nu oferea niciun avantaj special unor întreprinderi determinate.

Procedura în fața Tribunalului și ordonanța atacată

- 9 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 15 august 2018, recurenta a introdus, în temeiul articolului 263 TFUE, o acțiune prin care a solicitat anularea deciziei în litigiu.
- 10 Regatul Danemarcei a formulat o cerere de intervenție în această procedură în susținerea concluziilor Comisiei. Această cerere de intervenție a fost admisă.
- 11 Prin ordonanța atacată, Tribunalul a declarat acțiunea inadmisibilă pentru motivul că recurenta nu avea calitate procesuală activă.
- 12 Tribunalul a considerat, la punctul 32 din această ordonanță, că, deși prima ipoteză prevăzută la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, și anume calitatea oricărei persoane fizice sau juridice de a acționa împotriva actelor al căror destinatar este, era, în orice caz, lipsită de relevanță în speță întrucât decizia în litigiu a avut ca unic destinatar Regatul Danemarcei, era în schimb necesar să se examineze dacă recurenta avea calitate procesuală activă în temeiul celei de a doua sau al celei de a treia ipoteze prevăzute la această dispoziție, referitoare la calitatea oricărei persoane fizice sau juridice de a acționa împotriva actelor care o privesc direct și individual și la calitatea unei astfel de persoane de a acționa împotriva actelor normative care o privesc direct și care nu presupun măsuri de executare.
- 13 În această privință, după ce a constatat, la punctele 24-26 din ordonanța menționată, că decizia în litigiu nu o afecta individual pe recurentă în calitate de intermediară, Tribunalul a statuat la punctele 33-82 din aceeași ordonanță că nici condiția potrivit căreia recurenta trebuie să fie

vizată în mod individual de această decizie nu putea fi dedusă din alte elemente, acțiunea introdusă în speță neintrând, în consecință, sub incidența celei de a doua ipoteze prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE.

- 14 În continuare, Tribunalul a statuat că nici a treia ipoteză prevăzută la această dispoziție nu putea fi aplicată.
- 15 În acest sens, Tribunalul a considerat, pe de o parte, la punctele 90-96 din ordonanța atacată, referindu-se în special la criteriile stabilite de Curte în Hotărârea din 6 noiembrie 2018, *Scuola Elementare Maria Montessori/Comisia, Comisia/Scuola Elementare Maria Montessori și Comisia/Ferracci (C-622/16 P-C-624/16 P, denumită în continuare „Hotărârea Montessori”, EU:C:2018:873)*, că decizia în litigiu constituie un act normativ.
- 16 Pe de altă parte, acesta a apreciat, la punctele 97-104 din această ordonanță, că actul menționat nu o privea direct pe recurentă.
- 17 În legătură cu aceasta, Tribunalul a făcut trimitere, la punctul 102 din ordonanța menționată, la punctul 47 din Hotărârea Montessori, potrivit căruia, „în măsura în care condiția referitoare la afectarea directă impune ca actul contestat să producă direct efecte asupra situației juridice a reclamantului, instanța Uniunii este obligată să verifice dacă acesta din urmă a expus în mod pertinent motivele pentru care decizia Comisiei este susceptibilă să îl pună într-o situație concurențială dezavantajoasă și, prin urmare, să producă efecte asupra situației sale juridice”.
- 18 La punctul 103 din aceeași ordonanță, Tribunalul a apreciat că, „[î]n speță, reclamanta nu a demonstrat că membrii săi, mai precis care dintre ei, ar fi afectați în mod concret de măsura în discuție și cu atât mai puțin care ar fi consecințele acesteia asupra poziției lor concurențiale (a se vedea punctele 71-77 [din ordonanța atacată]). Așadar, reclamanta nu a stabilit în mod pertinent că decizia [în litigiu] era susceptibilă să îi pună pe membrii săi într-o situație concurențială dezavantajoasă și că deci această decizie afecta direct situația lor juridică, în special dreptul lor de a nu suferi pe piața relevantă o concurență denaturată prin măsura respectivă”.
- 19 Prin urmare, Tribunalul a statuat, la punctele 104-106 din ordonanța atacată, că, din cauza lipsei afectării directe, acțiunea trebuia respinsă ca inadmisibilă, fără a fi necesar să examineze condiția privind lipsa măsurilor de executare a deciziei în litigiu.

Concluziile părților

- 20 Prin recursul formulat, recurenta solicită Curții anularea ordonanței atacate.
- 21 Comisia solicită Curții respingerea recursului și obligarea recurenteii la plata cheltuielilor de judecată.
- 22 Regatul Danemarcei solicită Curții respingerea recursului și confirmarea ordonanței atacate.

Cu privire la recurs

Cu privire la admisibilitate

- 23 Comisia arată că concluziile formulate de recurentă nu sunt conforme cu articolul 170 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții din moment ce aceste concluzii vizează numai anularea ordonanței atacate, fără a avea în vedere situația în care recursul ar fi admis.
- 24 În această privință este necesar să se arate că, potrivit articolului 170 alineatul (1) menționat, „[p]e calea recursului se poate cere ca, în cazul în care acesta este declarat fondat, să se admită, în tot sau în parte, concluziile prezentate în primă instanță”.
- 25 În speță, recurenta solicită în mod formal Curții anularea ordonanței atacate. Deși concluziile sale nu urmăresc în mod expres admiterea concluziilor prezentate în primă instanță sau chiar anularea deciziei în litigiu, acestea nu pot fi privite altfel decât ca urmărind în esență același rezultat (a se vedea prin analogie Hotărârea din 16 iulie 2020, Inclusion Alliance for Europe/Comisia, C-378/16 P, EU:C:2020:575, punctul 59).
- 26 Cauza de inadmisibilitate întemeiată pe nerespectarea Regulamentului de procedură invocată de Comisie trebuie, așadar, să fie înlăturată.

Cu privire la fond

- 27 În susținerea recursului formulat, recurenta invocă cinci motive. Primul și al doilea motiv, care trebuie analizate împreună, se întemeiază pe o aplicare necorespunzătoare a condiției potrivit căreia actul în cauză trebuie să îl privească direct pe reclamant, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, și pe o confuzie între această condiție și cea potrivit căreia reclamantul trebuie să fie vizat în mod individual de actul în cauză. Al treilea motiv este întemeiat pe faptul că criteriile stabilite prin Hotărârea Montessori referitoare la condiția afectării directe sunt îndeplinite în speță, al patrulea motiv, pe faptul că Tribunalul a considerat în mod eronat că recurenta nu demonstrase că membrii săi au fost supuși unei concurențe denaturate și, al cincilea motiv, pe faptul că aprecierile Tribunalului cu privire la condiția ca recurenta să fie vizată individual de decizia în litigiu sunt eronate în fapt și în drept.

Cu privire la primul și la al doilea motiv

– Argumentația părților

- 28 Recurenta reproșează Tribunalului că a supus-o, în ceea ce privește afectarea directă, unor cerințe care le depășesc pe cele care reies din interpretarea dată de Curte articolului 263 al patrulea paragraf TFUE în Hotărârea Montessori.
- 29 Deși a citat Hotărârea Montessori la punctul 102 din ordonanța atacată, Tribunalul ar fi ignorat la punctul 103 din această ordonanță concluziile care decurg din ea, întrucât a impus ca recurenta să demonstreze care dintre membrii săi ar fi afectați în mod concret de decizia în litigiu și s-a referit, în susținerea aprecierii sale potrivit căreia recurenta nu este vizată în mod direct de această

decizie, la punctele 71-77 din ordonanța menționată, în condițiile în care aceste puncte nu privesc condiția afectării directe, ci cea potrivit căreia reclamantul trebuie să fie vizat în mod individual.

- 30 Potrivit Comisiei, aceste critici sunt nefondate. Tribunalul ar fi preluat în mod fidel la punctul 102 din ordonanța atacată criteriul pertinent cuprins în Hotărârea Montessori, înainte de a considera, la punctul 103 din această ordonanță, că acțiunea nu îndeplinește acest criteriu. Procedând în acest mod, Tribunalul nu ar fi săvârșit nicio eroare de drept.
- 31 Folosirea la acest punct 103 a verbului „a demonstra” ar reflecta în mod corect termenii „[a] expu[ne] în mod pertinent”, care figurează la punctul 47 din Hotărârea Montessori.
- 32 Situația în discuție în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Montessori ar fi de altfel diferită de cea din prezenta cauză. Comisia observă că această primă cauză privea o scutire fiscală în favoarea unor entități clar identificate, într-un sector de servicii specific. Aceasta ar explica motivul pentru care Curtea a considerat, la punctul 50 din această hotărâre, că împrejurarea că recurenții susținuseră, aducând dovezi, că unitățile lor erau situate în imediata vecinătate a celor exploatate pe aceeași piață de servicii de beneficiarii ajutorului invocat era suficientă pentru a considera că decizia în discuție în cauza menționată era susceptibilă să îi pună pe recurenți într-o situație concurențială dezavantajoasă. În schimb, în speță, decizia în litigiu ar privi o măsură care intră sub incidența unui regim fiscal general, aplicabil activităților tuturor persoanelor care evacuează ape uzate. Recurenta nici nu ar fi arătat, nici nu ar fi susținut modul în care această schemă i-ar pune pe membrii săi într-o situație concurențială dezavantajoasă în raport cu celelalte întreprinderi supuse acestei măsuri. Aceasta s-ar fi abținut chiar să identifice piața relevantă, descrierea produselor sau a serviciilor în cauză fiind prea vagă.
- 33 În ceea ce privește trimiterea efectuată la punctul 103 din ordonanța atacată la punctele 71-77 din aceasta, Comisia observă că Tribunalul a examinat la punctele menționate dacă decizia în litigiu era susceptibilă să îi pună pe membrii recurenței într-o situație concurențială dezavantajoasă. Faptul că această apreciere era relevantă în cadrul analizei condiției ca reclamantul să fie vizat în mod individual de actul în cauză nu ar împiedica nicidecum ca aceleași constatări să fie de asemenea pertinente pentru aprecierea condiției ca reclamantul să fie vizat în mod direct de acest act.
- 34 Ar rezulta, în orice caz, din cuprinsul punctelor 71-77 amintite că recurenta nu a arătat în mod pertinent cum ar putea decizia în litigiu să îi pună pe membrii săi într-o situație concurențială dezavantajoasă.
- 35 Cu titlu subsidiar, în cazul în care Curtea ar considera că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept la aprecierea condiției afectării directe, Comisia solicită Curții să substituie motivele ordonanței atacate prin constatarea că decizia în litigiu este un act normativ care presupune măsuri de executare, astfel încât condiția prevăzută la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE privind lipsa unor asemenea măsuri nu este îndeplinită.
- 36 În această privință, Comisia observă că din cuprinsul punctului 105 din ordonanța atacată reiese că Tribunalul nu s-a pronunțat cu privire la această condiție. Or, decizia în litigiu ar presupune măsuri de executare. Într-adevăr, spre deosebire de cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Montessori, prezenta cauză ar privi o măsură care îi supune la plata unei taxe atât pe beneficiarii ajutorului invocat, cât și pe concurenții lor. Prin urmare, concurenții ar putea, la fel ca beneficiarii

ajutorului invocat, să formuleze o acțiune împotriva deciziei lor de impunere la instanțele naționale, ceea ce le-ar permite acestora din urmă să formuleze o cerere de decizie preliminară în temeiul articolului 267 TFUE.

- 37 În final, Comisia observă că Legea nr. 902/2013 impune operatorilor instalațiilor de epurare să stabilească în fiecare an tariful aplicabil celor trei tranșe ale sistemului în trepte. Ar rezulta că punerea în aplicare a acestui sistem necesită o executare ulterioară în dreptul danez. Acest drept ar impune, pe de altă parte, ca stabilirea tarifului să fie aprobată în fiecare localitate de consiliul municipal. Ar fi în acest fel adoptat un act administrativ care poate fi atacat în fața instanțelor naționale pentru motivul că stabilirea tarifelor este contrară dreptului Uniunii. În consecință, și în această situație recurenta ar fi putut determina aceste instanțe să sesizeze Curtea în temeiul articolului 267 TFUE. În plus, membrii recurente ar putea formula o acțiune în constatare la instanțele daneze pentru a contesta compatibilitatea Legii nr. 902/2013 cu dreptul Uniunii.
- 38 Regatul Danemarcei arată, asemenea Comisiei, că Tribunalul a respins în mod întemeiat acțiunea ca inadmisibilă.
- 39 Potrivit acestui stat membru, recurenta interpretează Hotărârea Montessori într-un mod care diminuează importanța cerințelor de probă stabilite de Curte în această hotărâre. La punctul 50 din Hotărârea Montessori, Curtea ar fi constatat afectarea directă în raport cu faptul că recurenții prezentaseră probe privind vecinătatea lor geografică cu beneficiarii ajutorului invocat și exercitarea unor activități asemănătoare pe aceeași piață. Or, în prezenta cauză, recurenta nu ar fi furnizat informații pertinente care să permită să se considere că situația concurențială a membrilor săi ar putea fi afectată.
- 40 Regatul Danemarcei adaugă că, în cazul în care Curtea ar trebui să considere că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept la aplicarea condiției afectării directe recursul ar trebui totuși respins întrucât decizia în litigiu presupune măsuri de executare.

– *Aprecierea Curții*

- 41 Admisibilitatea unei acțiuni introduse de o persoană fizică sau juridică împotriva unui act al cărui destinatar nu este această persoană, în temeiul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, este supusă condiției de a-i fi recunoscută calitatea procesuală activă, care există în două ipoteze. Pe de o parte, o astfel de acțiune poate fi formulată cu condiția ca acest act să o privească direct și individual. Pe de altă parte, o asemenea persoană poate introduce o acțiune împotriva unui act normativ care nu presupune măsuri de executare dacă acesta o privește direct (Hotărârea din 20 ianuarie 2022, Deutsche Lufthansa/Comisia, C-594/19 P, EU:C:2022:40, punctul 29 și jurisprudența citată).
- 42 Condițiile de admisibilitate astfel prevăzute la această dispoziție trebuie să fie interpretate în lumina dreptului fundamental la protecție jurisdicțională efectivă așa cum este afirmat la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, fără a se ajunge însă la înlăturarea acestor condiții expres prevăzute de Tratatul FUE (Hotărârea din 3 decembrie 2020, Changmao Biochemical Engineering/Distillerie Bonollo și alții, C-461/18 P, EU:C:2020:979, punctul 55, precum și jurisprudența citată).
- 43 Prezentul recurs privește ultima ipoteză prevăzută la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, care conferă calitate procesuală activă atunci când actul atacat este un act normativ care nu presupune măsuri de executare ce îl privește direct pe reclamant. În această privință, Tribunalul a constatat,

la punctele 94-96 din ordonanța atacată, că decizia în litigiu, prin care Comisia a refuzat să califice drept ajutor de stat schema introdusă de legiuitorul danez de tarifare degresivă a contribuțiilor pentru tratarea apelor uzate, constituie un act normativ. Tribunalul a statuat însă, la punctele 97-104 din ordonanță, și că acest act nu o privește în mod direct pe recurentă. Tribunalul a dedus de aici, la punctele 105 și 106 din aceeași ordonanță, că acțiunea este inadmisibilă, fără a fi necesar să se stabilească dacă actul menționat presupune măsuri de executare.

- 44 Prin urmare, este necesar să se examineze dacă Tribunalul a săvârșit, după cum afirmă recurenta, o eroare de drept la aplicarea condiției afectării directe.
- 45 Această condiție impune ca două criterii să fie îndeplinite cumulativ, și anume ca măsura contestată, în primul rând, să producă în mod direct efecte asupra situației juridice a reclamantului și, în al doilea rând, să nu lase nicio putere de apreciere destinatarilor însărcinați cu punerea sa în aplicare, aceasta având un caracter pur automat și decurgând doar din reglementarea Uniunii, fără aplicarea altor norme intermediare (Hotărârea din 13 ianuarie 2022, Germania și alții/Comisia, C-177/19 P-C-179/19 P, EU:C:2022:10, punctul 72, precum și jurisprudența citată).
- 46 În ceea ce privește al doilea dintre aceste criterii, Tribunalul a considerat, la punctul 98 din ordonanța atacată, fără ca acest lucru să fie contestat în cadrul prezentului recurs, că decizia în litigiu, în măsura în care enunță că sistemul în trepte introdus de Regatul Danemarcei în cadrul regimului său privind contribuțiile pentru tratarea apelor uzate nu cuprinde niciun element de ajutor în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, a avut ca efect, într-un mod pur automat și doar în temeiul reglementării Uniunii, să permită acestui stat membru să aplice sistemul respectiv fără aplicarea altor norme intermediare.
- 47 În ceea ce privește primul criteriu menționat la punctul 45 din prezenta hotărâre, care privește afectarea directă, Curtea a amintit la punctul 43 din Hotărârea Montessori că, în domeniul ajutoarelor de stat, faptul că o decizie a Comisiei lasă intacte efectele unei măsuri naționale despre care reclamantul a susținut, într-o plângere adresată acestei instituții, că nu era compatibilă cu obiectivul de a proteja concurența și îl pune în într-o situație concurențială dezavantajoasă permite să se concluzioneze că această decizie afectează în mod direct situația juridică a reclamantului, în special dreptul său, rezultat din dispozițiile Tratatului FUE în materie de ajutoare de stat, de a nu suferi o concurență denaturată prin această măsură națională.
- 48 Cu privire la acest aspect, Curtea a precizat, la punctele 46 și 47 din Hotărârea Montessori, că, deși afectarea directă a situației juridice a reclamantului nu poate fi dedusă din simplul fapt că poate exista un raport de concurență între reclamant și beneficiarii ajutorului invocat, această condiție trebuie în schimb să fie considerată îndeplinită atunci când reclamantul a expus în mod pertinent motivele pentru care decizia Comisiei în materie de ajutoare de stat îl poate plasa într-o situație concurențială dezavantajoasă. Verificarea pe care Tribunalul este obligat să o efectueze în această privință nu trebuie totuși să îl determine să se pronunțe, în stadiul examinării admisibilității acțiunii, în mod definitiv cu privire la raporturile de concurență dintre reclamant și beneficiarii ajutorului invocat.
- 49 Curtea a stabilit astfel o interpretare a condiției afectării directe care permite persoanei care a adresat Comisiei o plângere în materie de ajutoare de stat să aibă acces la Tribunal pentru ca acesta să controleze legalitatea deciziei adoptate de Comisie cu privire la măsura națională vizată de această plângere, cu condiția însă ca această persoană să expună în mod pertinent în fața Tribunalului că riscă să sufere un dezavantaj concurențial ca urmare a acestei decizii.

- 50 În speță, recurenta s-a prezentat în fața Tribunalului în calitate de asociație profesională a unor mici abatoare, comercianți cu ridicata, măcelării și întreprinderi de procesare daneze. Prin urmare, revenea Tribunalului sarcina de a examina dacă aceasta expunea în mod pertinent motivele pentru care decizia în litigiu, potrivit căreia sistemul în trepte introdus de Regatul Danemarcei în cadrul regimului privind contribuțiile pentru tratarea apelor uzate este lipsit de elemente de ajutor de stat, îi putea pune pe membrii săi sau cel puțin pe o parte semnificativă a acestora într-o situație concurențială dezavantajoasă.
- 51 Din cuprinsul punctului 103 din ordonanța atacată reiese că Tribunalul și-a întemeiat aprecierea potrivit căreia această condiție nu era îndeplinită pe considerația că „reclamanta nu a demonstrat că membrii săi, mai precis care dintre ei, ar fi afectați în mod concret de măsura în discuție și cu atât mai puțin care ar fi consecințele acesteia asupra poziției lor concurențiale (a se vedea punctele 71-77 [din ordonanța atacată])”.
- 52 Impunând astfel ca recurenta să „demonstreze” ce efecte anticoncurențiale ar fi produse „în mod concret” de măsura națională în cauză și, în consecință, prin decizia în litigiu, care permite statului membru în cauză să aplice această măsură, Tribunalul a supus, după cum a arătat domnul avocat general la punctul 27 din concluzii, condiția afectării directe unei cerințe care o depășește pe cea care decurge din interpretarea dată de Curte acestei condiții în Hotărârea Montessori. Într-adevăr, potrivit evaluării comparative efectuate de Curte pentru a asigura o protecție jurisdicțională efectivă, este suficient ca persoana care a introdus plângerea să expună în mod pertinent caracterul potențial al unei situații concurențiale dezavantajoase.
- 53 Prin urmare, în ceea ce privește condiția afectării directe, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept aplicând o cerință care nu corespunde domeniului de aplicare a acestei condiții astfel cum este prevăzută la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE coroborat cu articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale.
- 54 Existența acestei erori este confirmată de trimiterea pe care punctul 103 din ordonanța atacată o face la punctele 71-77 din aceasta, prin care Tribunalul a reproșat recurtenței că a omis să prezinte, în susținerea admisibilității acțiunii sale, date concrete referitoare în special la cotele de piață în cauză deținute de membrii săi și de beneficiarii ajutorului invocat, la cifrele de afaceri și la veniturile membrilor săi și la repercutarea redevențelor pentru tratarea apelor uzate asupra prețului pe care membrii săi îl pot factura efectiv clienților. Astfel, potrivit punctului 77 din această ordonanță, recurenta nu ar fi reușit „să stabilească un efect concret al ajutorului invocat asupra membrilor săi și asupra propriei lor poziții concurențiale pe piața în cauză”.
- 55 Considerând că asemenea elemente erau necesare pentru a demonstra afectarea directă a recurtenței, Tribunalul a depășit cerința care reiese din Hotărârea Montessori. Astfel, după cum rezultă din cuprinsul punctelor 46 și 47 din această hotărâre, examinarea afectării directe nu trebuie să se întemeieze pe o analiză aprofundată a raporturilor de concurență pe piața relevantă care permite să se stabilească cu precizie întinderea atingerii aduse concurenței, ci pe o apreciere *prima facie* a riscului ca decizia Comisiei potrivit căreia măsura națională în cauză nu constituie un ajutor de stat incompatibil cu piața internă să conducă la o situație concurențială dezavantajoasă pentru recurentă sau pentru membrii săi.
- 56 Rezultă că primul și al doilea motiv sunt întemeiate.

- 57 În ceea ce privește jurisprudența, invocată de Comisie și de Regatul Danemarcei, potrivit căreia, dacă motivarea unei decizii a Tribunalului relevă o încălcare a dreptului Uniunii, însă dispozitivul acesteia este întemeiat pe alte motive de drept, o asemenea încălcare nu este de natură să determine anularea acestei decizii și se impune efectuarea unei substituiri de motive (a se vedea în special Hotărârea din 6 octombrie 2021, Banco Santander/Comisia, C-52/19 P, EU:C:2021:794, punctul 105 și jurisprudența citată), trebuie să se constate că ea nu poate fi aplicată în speță.
- 58 Astfel, contrar celor susținute de Comisie și de Regatul Danemarcei, ordonanța atacată, prin care Tribunalul a declarat acțiunea inadmisibilă, nu este întemeiată pe alte motive de drept decât cele reținute de acesta.
- 59 În această privință, referitor la condiția, invocată de această instituție și de acest stat membru, privind lipsa unor măsuri de executare, Curtea a precizat la punctele 63-66 din Hotărârea Montessori că deși, în raport cu beneficiarii unei scheme de ajutor, dispozițiile naționale care instituie această schemă și actele care pun în aplicare aceste dispoziții, cum este o decizie de impunere, constituie măsuri de executare pe care le presupune o decizie prin care schema este declarată incompatibilă cu piața internă sau prin care aceeași schemă este declarată compatibilă cu această piață sub rezerva respectării unor angajamente luate de statul membru în cauză, această interpretare nu poate fi transpusă situației concurenților unor beneficiari ai unei măsuri naționale care a fost considerată că nu constituia un ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE. Într-adevăr, un asemenea concurent nu îndeplinește condițiile prevăzute de măsura respectivă pentru a fi eligibil să beneficieze de ea. În condițiile arătate, ar fi artificial ca acest concurent să fie obligat să solicite autorităților naționale să îi acorde beneficiul respectiv și să conteste actul prin care este respinsă această solicitare în fața unei instanțe naționale pentru a o determina să adreseze Curții o întrebare cu privire la validitatea deciziei Comisiei referitoare la măsura menționată.
- 60 În speță, pretinsul beneficiu pe care Comisia ar fi trebuit să îl califice, potrivit recurenței, drept ajutor de stat constă în instituirea unui regim de tarifare degresivă care are ca efect, potrivit argumentației prezentate de recurentă, ca abatoarele mari să intre, în sistemul de trepte descris la punctele 4 și 5 din prezenta hotărâre, sub incidența unei tranșe tarifare mai favorabile decât cea aplicată micilor abatoare. În aceste condiții, așa cum a observat în esență domnul avocat general la punctele 59 și 60 din concluzii, ar fi, la fel cum a constatat Curtea în Hotărârea Montessori, artificial și, pe de altă parte, contrar interesului unei bune administrări a justiției ca recurenta sau abatoarele afiliate acesteia să solicite autorităților naționale care pun în aplicare acest regim de tarifare să acorde micilor abatoare beneficiul tranșei tarifare avantajoase aplicate marilor abatoare, știind totodată că nu au dreptul la ea, numai pentru a contesta actul de respingere a acestei cereri în fața unei instanțe naționale și pentru a o determina să solicite Curții să se pronunțe cu privire la validitatea deciziei în litigiu referitoare la regimul menționat.
- 61 Având în vedere tot ceea ce precedă, se impune admiterea primului și a celui de al doilea motiv și anularea ordonanței atacate.

Cu privire la al treilea-al cincilea motiv

- 62 Întrucât ordonanța atacată a fost anulată în temeiul primului și al celui de al doilea motiv, nu este necesar să se examineze al treilea-al cincilea motiv.

Cu privire la acțiunea în fața Tribunalului

- 63 Conform articolului 61 primul paragraf a doua teză din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, aceasta poate, atunci când anulează decizia Tribunalului, să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul atunci când acesta este în stare de judecată.
- 64 Curtea nu este în măsură, în acest stadiu al procedurii, să se pronunțe cu privire la fondul acțiunii introduse la Tribunal din moment ce aceasta ar implica examinarea unor împrejurări de fapt pe baza unor elemente care nu au fost analizate de Tribunal și nici dezbătute în fața Curții.
- 65 În schimb, Curtea dispune de elementele necesare pentru a analiza admisibilitatea acestui recurs. În aceste condiții, trebuie să se pronunțe în mod definitiv cu privire la acest aspect procedural (a se vedea în special prin analogie Hotărârea din 17 iulie 2008, Athinaiki Techniki/Comisia, C-521/06 P, EU:C:2008:422, punctul 66, Hotărârea din 27 februarie 2014, Stichting Woonpunt și alții/Comisia, C-132/12 P, EU:C:2014:100, punctul 66, precum și Hotărârea din 21 februarie 2018, LL/Parlamentul, C-326/16 P, EU:C:2018:83, punctele 31 și 32).
- 66 În această privință trebuie arătat, în primul rând, că decizia în litigiu constituie un act normativ în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE. Astfel, după cum a precizat Curtea la punctele 28, 31 și 32 din Hotărârea Montessori, actele fără caracter legislativ ale Comisiei care au ca obiect, în domeniul ajutoarelor de stat, autorizarea sau interzicerea unei scheme naționale intră în sfera acestei noțiuni.
- 67 Este necesar să se constate, în al doilea rând, că decizia în litigiu nu poate, pentru motivele prezentate la punctele 59 și 60 din prezenta hotărâre, să fie considerată ca implicând măsuri de executare.
- 68 În ceea ce privește, în al treilea rând, condiția afectării directe, aceasta impune, astfel cum s-a amintit la punctul 45 din prezenta hotărâre, ca două criterii să fie îndeplinite cumulativ, și anume ca măsura contestată, pe de o parte, să producă în mod direct efecte asupra situației juridice a reclamantului și, pe de altă parte, să nu lase nicio putere de apreciere destinatarilor însărcinați cu punerea sa în aplicare.
- 69 Decizia în litigiu, potrivit căreia sistemul în trepte introdus de Regatul Danemarcei în cadrul regimului său de contribuții pentru tratarea apelor uzate nu cuprinde niciun element de ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, își produce efectele juridice în mod pur automat doar în temeiul reglementării Uniunii și fără aplicarea altor norme intermediare. În consecință, acțiunea îndeplinește al doilea dintre cele două criterii amintite la punctul anterior.
- 70 În ceea ce privește primul criteriu citat la punctul 68 din prezenta hotărâre, trebuie să se constate că recurenta a invocat în fața Tribunalului, cu înscrișuri în susținere, că mai mulți membri pe care îi reprezintă exercită aceeași activitate ca o întreprindere dominantă pe piața sacrificării bovinelor și a porcilor în Danemarca și că aceasta din urmă este supusă, ca urmare a volumului ridicat de ape uzate, unei contribuții mai reduse decât cea pe care întreprinderile afiliate recurentei o pot pretinde în conformitate cu tarifarea în trepte instituită în temeiul Legii nr. 902/2013. În plus, recurenta a arătat în mod argumentat că sarcina pentru fiecare animal sacrificat ar fi mult mai împovărătoare pentru acestea din urmă decât cea care ar reveni întreprinderii dominante, din moment ce ele nu pot beneficia de aceeași tranșă a sistemului în trepte.

- 71 Procedând astfel, recurenta a expus în mod pertinent motivele pentru care decizia în litigiu poate pune cel puțin o parte semnificativă a membrilor săi, și anume micile abatoare, într-o situație concurențială dezavantajoasă.
- 72 În consecință, decizia în litigiu produce în mod direct efecte asupra situației juridice a recurente, așa încât acțiunea îndeplinește și primul dintre cele două criterii citate la punctul 68 din prezenta hotărâre.
- 73 Rezultă că acțiunea introdusă în primă instanță este admisibilă. Prin urmare, cauza trebuie să fie trimisă spre rejudecare la Tribunal pentru ca acesta să se pronunțe pe fond.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 74 Întrucât cauza este trimisă la Tribunal spre rejudecare, cererea privind cheltuielile de judecată se soluționează odată cu fondul.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară și hotărăște:

- 1) Anulează Ordonanța Tribunalului Uniunii Europene din 1 decembrie 2020, Danske Slagtermestre/Comisia (T-486/18, nepublicată, EU:T:2020:576).**
- 2) Admite acțiunea introdusă în primă instanță.**
- 3) Trimite cauza spre rejudecare Tribunalului Uniunii Europene pentru ca acesta să se pronunțe asupra fondului.**
- 4) Cererea privind cheltuielile de judecată se soluționează odată cu fondul.**

Semnături